

Szemes Péter

Az örök kanizsai köszöntése

Mohai V. Lajos 70 éves

Számomra mindig azok az írók voltak különösen kedvesek, akik nem döntéshozók és pénzosztók közelségének keresésével, üzletemberi simasággal vagy éppen piaci harsánysággal, tülekedési és könyöklési rutinnal, esetleg mások, nagyobbak, ismertebbek személyébe, emlékébe, hírébe, valós vagy képzelt ismeretségekbe kapaszkodva, hanem önálló, kitartó és szorgalmas munkával keresték, keresik az irodalmi érvényesülés útját. Akik nem arról beszélnek, hogy mit kellene egyszer majd megírni, hanem csendben teszik a dolgukat és már csak kész kéziratként vagy (folyóiratban, könyvként) publikált formában találkozunk szövegeikkel. Mohai V. Lajos szinte példa-értékűen ilyen alkotó, akinek az írás ráadásul vállalt élethivatás, a maga-szabta napi (kötelező és szorgalmi) feladatok teljesítése szinte imádkozással felérő erkölcsi kötelesség. Baráti szeretetreméltósága, őszintén érdeklődő odafordulásai, pályatársi figyelmessége és a nemes (köztük közös) ügyek iránti elkötelezettsége, kitartása mellett (hogy csak néhány személyes jó tulajdonságát említsem) ezért is megtisztelő és örömteli számomra, hogy jeles évnapja alkalmából köszönthetem.

Mesterségünk művelői között meglehetősen ritka, mondhatjuk úgy is: a sors különös ajándéka, hogy már bizonyított és beérkezett, remek elemző-értelmező azután szépíróként, költőként, pláne még prózaíróként is bizonyítson. (Sokkal gyakoribb, hogy irodalomtörténészként vagy kritikusként valaki a jól ismert formába szuszakolja mondanivalóját vagy versként tördeli egyéb reflexióit.) Mohai V. Lajos azonban *Kilazult kő* című kötete (2007) óta egyértelműsítette, hogy különös lírikusi, az utóbbi időben pedig igazolta, hogy elsőrangú elbeszélői tehetség birtokosa is. Amilyen fontos Kosztolányi-tanulmányokkal gazdagította irodalomtörténetünket, éppoly jelentősek sokszínű-szép esszéi, tűnt édenét, a gyermekkori Kanizsát és az azt benépesítő-lelkesítő alakokat vissza-

álmodó költeményei és izmosodó regényfolyama. Nála persze minden mindennel összefügg, az életmű, ahogyan egy ház vagy város, tudatosan épített, innen nézve: más munkái a nagy, városi prózaműhöz vezető, azt megérlelő út állomásainak is tekinthetők. (A magnum opus első könyve, *A kanizsai Hidegház* megjelent már, a többi készül, gondosan és módszeresen szövődik-formálódik.) Szívbéli Kanizsája – amiért a valós és jelenlegi közössége a közelmúltban díszpolgári címmel mondott köszönetet – emlékekből, élményekből, álmokból, vágyakból egybefűzött, egykori fészekmelegét őrző, örök otthon. Olyan azilum, amelybe lelket fényesítő ünnep megtérni, elvonulni a mindennapok szürkeségéből és még inkább a világban eluralkodó Rossz térhódítása idején.

Szerencsés alkotó, aki ilyen várost teremthet és boldog város, amelyet ilyen alkotó teremt meg. Nem kívánhatok mást neki, mint (ehhez is) töretlen és rendíthetetlen íráskedvet, erőt és nagyon jó egészséget, Isten őrizze sokáig Mohai V. Lajost!